

“En basit olduğu düşünülen ama en zor olan, gözünüzün önünde olan şeyleri gerçekten görebilmektir”.
Goethe

Merhaba herkese,

Açık söylemek gerekirse biz fotoğrafçılar için ilgi çekici olan dışarıdır. Bütün her şey dışarıda olur biter çünkü; olaylar da dışarıdadır, sakinlik de, güzellikler/çirkinlikler, yeni keşfedilecek şeyler, farklı şeyler, ilginç şeyler, uyumluluklar/uyumsuzluklar, zenginlikler/yoksulluklar, güzel hava/çirkin hava ... 'İçeride ne var ki, hep bildiğimiz, alıştığımız, heyecansız, monoton, sıradan şeyler/olaylar... Dolayısıyla şöyle 'baba' fotoğraflar çekeceksek haydi dışarıya, değil mi?

Ama şimdi olanlar oldu, geldi başımıza bu korona belası; kimimiz hiç dışarı çıkamıyor, kimimiz işe gidip geliyor ama soluğu evde alıyor. Dolayısı ile fotoğrafa gönül verenlerin durumu biraz zor görünüyor, makineyi yerinden kaldırmak için bir neden kalmamış. Acaba gerçekten öyle mi?

Bu projeye kısa sürede başvuran 400'den fazla fotoğrafçı pek böyle düşünmüyor anlaşılan, yeni bakış açıları, yeni konu arayışındalar. Belki de şimdiye kadar görmemeyi tercih ettiğimiz 'içeriye' gözümüzü çevirmenin tam zamanıdır. İçeride neler, neler var keşfedilecek, görüp kaydedecek ve hep birlikte şaşıracağız. Eğer bir işe gidiyorsanız iş yaşantınızı içeriden görüntülemek için de bu bir fırsattır; muhtemelen daha zor çalışma koşulları ile karşı karşıyasınız, bu değişikliği kaydetmenin tam zamanı değil mi? Kısacası, şimdiye kadar dışa dönük objektifimizi içeriye çevirmemizin zamanı gelmiş görünüyor. İnanın keşfedeceğiniz şeyler sizi de şaşırtacak. , Yıllar sonra fotoğraflarınız 2020 yılının bir tarih kaydı olarak fotoğrafik belgeler arasında yerini alacak.

Şu noktayı da belirtip sizi uyararak J isterim; bu proje sizi daha görüntüye duyarlı hale getirecek. Proje sonuna doğru, şimdiye kadar fotoğrafik bir konu olarak görmediğiniz, ya da size çekici gelmeyen yerlerin, kişilerin ve olayların ne kadar kaydedilebilir şeyler olduğunu ve şimdiye kadar neler kaçırdığınızı fark edeceksiniz. Benden söylemesi, proje bittiğinde değerlendirebilir isterseniz. Bitirmeden önce, bir fotoğraf projesi yapmaya niyetlenen herkesin elinin altında bulunması gereken bir kitaptan bahsetmem gerekiyor; Magnum fotoğrafçılarından David Hurn'un fotoğrafçı Bill Jay ile yaptığı uzun bir sohbetin kitabı olan "Fotoğrafçı Olmak Üzere". David Hurn ile, Fotoğraf Vakfı'ndaki eğitim çalışmaları için Türkiye'ye geldiğinde tanışmıştık. Anlattıkları ve proje değerlendirmeleri bir fotoğraf projesi hazırlamanın temel ilkelerini eksiksiz ortaya koymuştu. Bu ilkelerin yer aldığı kitabını da çevirip hemen yayınlamıştık. Konu ile ilgili tanımlardan başlayıp, konu seçimi, tekil fotoğraflar ve fotoğrafik denemelerin incelendiği, makinelerden ayakkabılara kadar uzanan konuların esprili bir sohbet havasında anlatıldığı bu kitap, bence, proje hazırlama niyetinde olan her fotoğrafçının başucu kitabıdır.

Ben burada, sizlere bir fikir vermek amacıyla, birkaç fotoğraf projesinden de bahsetmek istiyorum, Bu örneklerin hepsinde ortak olan nokta, fotoğrafçının makinesini kendi gerçekliğine çevirmesidir. (Korona gibi dert edilecek ne çok konu var.) Sizlerin de internette benzer başka projeler bulacağınıza eminim. Bunlar ve benzeri projeler bizlere ilham verecek yeni fikirler, ufkumuzu genişleten yeni görüntüler taşıyor.

Hayaliniz zengin, ufkunuz açık olsun, kolay gelsin.

Kemal Cengizkan
5 Mayıs 2020 / İzmir

Birkaç Proje Örneği

- 1928 doğumlu ünlü bir moda fotoğrafçısı olan Frank Horvat, sekiz yaşından beri kendi kendine sorduğu 2000 yılını görüp göremeyeceği sorusu aklını kurcalarken 1999 yılında, içsel dünyanın karmaşık panoramasını yansıtabilecek bir görsel günlük tutmaya karar verir. Şöyle der: "Bu projenin gerekçesi sadece milenyumda yer alan üç sıfır değil. Bana öyle geliyor ki insanlık tarihi boyunca, yaşam biçimi ve değerlerinde, bu yüzyıl sonunda görülen kadar baş döndürücü değişikliklere şahit olunmadı. (...)Geleceğe ait umut ve korkularımı arttıran bu çelişkilerin hepsini, en azından bu açıklıkta, bu projede anlatmaya çabalamayacağım. Daha ziyade bu çalışmanın benim görsel ufkumun bir envanteri olarak kabul edilmesini tercih edeceğim; aynı zamanda hedefime doğru giderken minnettarlığımın ve bu istisnai ve kritik çağda doğmuş olmamın (ve hayatta kalabilmemem) ifadesi. Geçmişte inanç sahiplerinin kiliselerde şahit oldukları takdir ilahiyi kanıtlamak üzere kendilerinden sonra gelenlere bıraktıkları bir adak gibi."

- Carrie Levy'nin onbeşinci yaş gününde babası hapse düşer. Nedenini sormaz, soramaz. İki erkek kardeşi ve annesiyle birlikte yapabildikleri tek şey beklemektir, 51 ay boyunca. Annesi aileyi bir arada tutar. En küçük kardeşi ne olduğunu anlayamayacak yaşta, babalarını ziyaret ettikleri hapisaneyi onun yeni ofisi sanır. Okulda ve çevresinde karşılaştığı sorunlar ve hissettiği gizli baskıyı fotoğraf çekerek aşar Carrie. Şöyle der: "Makinemin ardında bu 51 ayı kaydettim. Bildiğim şey fotoğraf çekmekti ve aradaki mesafe kendimi güvende hissettiriyordu. Babamın yokluğuna ait güncemdir bu. Yıllar sonra baktığım her görüntü hatırlama isteği uyandırıyor. Beni en çok etkileyenler ise detay fotoğrafları. Bu görüntüler babamdan geriye kalan boşluğu doldurdular ve tuhaf bir şekilde, artık yaşamadığım bir hayatın nostaljik anlarını temsil ettiler. Hala ayağımın bastığı yeşil mavi halıyı, odanın penceresinden gözlediğim mevsim değişimlerini ve demiryolundan gelen tren tırırtılarına karışan kardeşimin video oyunu seslerini hatırlıyorum. Kardeşlerimin çocukluktan delikanlılığa, delikanlılıktan erkeklığe geçiş hızlarını, annemin güzel ve kemikli ellerinin nemlendirici sürdükten sonraki kokusunu ve boynunda oluşan yeni kırışıklığı hala hatırlıyorum. Bir de hapisanedeki görüş odasını, babamın yaşamsız ürkek halini. Hepsi hala burada."

- 1975 doğumlu Amerikalı bir fotoğrafçı Adam Holtzman. Çok sevdiği büyükbabası birgün beklenmedik bir şekilde vefat eder. Ailenin bir araya geldiği üzüntülü günlerin sonunda eşyaların düzene konma zamanı gelir. Hayat devam etmektedir. Odalar teker teker elden geçirilir, kişisel eşyaları toplanır, temizlenir, kaldırılır. Bir süre sonra ev bomboş kalır. Şöyle diyor Adam: " Sonuçta ortaya çıkan boşluk beni çarptı. Burası bir yerd, şimdi ise boşluk; onun eşyalarının ve yaşamının eksikliğini yarattığı boşluk. Evi birkaç kez ziyaret ettim, tamamlanması bu kadar kısa süren bu değişikliğin bende yarattığı şaşkınlıkla hissettiğim boşluğu görsel olarak yakalamaya çalıştım."

- Aile Günleri, Amerikalı fotoğrafçı Todd Deutsch'un ailesini temel alan otobiyografik bir projesi. Hiperaktif iki çocuğa bir üçüncüsü katılınca evde zaten zor sağlanan sükunet fiziksel ve psikolojik yorgunluk sınırına dayanır. Fotoğrafçı şöyle diyor: "Fotoğraf çekmemin nedenlerinden biri benim de yerinde duramayan biri olmamdır. Sürekli hareketle aynı anda iki yerde olabilişim gibi bir umuttan kaynaklanıyor. Bu fotoğraflar öncelikle kişiseldir, çünkü ben bir babayım ve ailemin tarihini kaydetmeyi önemli buluyorum. Yıllar sonra bu fotoğraflar bugün olduğundan çok daha anlamlı olacak bizim için, yaşadığımız günlük rutinin, içten ve eğlenceli olduğunu fark edeceğiz. Bugün yaşadıklarımızın değerini görmemizi önleyen pus perdesinin zamanla yok olacağını ümit ediyorum. İkinci olarak ben bir fotoğrafçıyım. Bu dünyada nasıl yaşadığımı belgeleyebilmek beni fotoğrafa heyecanla bağlayan en önemli nedenlerden biridir. Bu fotoğrafların ailemin dışında diğer insanlar tarafından da görülmesini isterim. Ümit ederim ki fotoğraflar kendi dünyamızdan daha büyük dünyalarla bağlantı kurmamıza neden olur; birisi için sıradan olan şeyler diğerine olağanüstü gelir. Bu yüzden üçüncü oğlum doğduğunda bu projeye başladım. Aile hayatımızın lirik tanımlanması ortaya çıkmaya başladı, her gerçek şey gibi parçalı, belirsiz ve hareketli."

- Phillip Toledano 1968 doğumlu bir İngiliz fotoğrafçı. New York'ta yaşıyor, sanat yönetmenliği ve fotoğrafçılık yapıyor. Kompozisyonlarında iyi bir sanat yönetmeni olmasının yarattığı farkı rahatlıkla gözlemleyebilirsiniz. Babamla Geçen Günler / Days With My Father, Toledano'nun, annesini kaybettikten sonra kısa dönem hafızasını tamamen kaybetmiş olan babasıyla geçirdiği günlerin bir günlüğü niteliğinde.

Referanslar

- <http://www.horvatland.com/WEB/en/THE90s/PP/DAILY%20REPORT/multi.htm>
- <http://www.visuramagazine.com/carrie-levy-51-months/>
- <https://www.adamholtzman.com/absence/>
- <http://www.todddeutsch.com/familyDrift.html>
- <http://mrtoledano.com/photo/days-with-my-father/>